

ЦИРКОВІРУСНА ІНФЕКЦІЯ СВИНЕЙ

*Бондаренко К.В.,
здобувач вищої освіти СВО «Бакалавр»
факультету ветеринарної медицини*

*Науковий керівник –
Титаренко О.В., кандидат ветеринарних наук, доцент*

Цирковірусна інфекція свиней (ЦВІС) або синдром післявідлучного мультисистемного виснаження (PMWS) – це висококонтагіозне вірусне захворювання, що характеризується виснаженням, пневмонією, загальною лімфаденопатією, відставанням у рості, враженням шкіри, жовтяницею та діареєю. До захворювання сприйнятливі, головним чином, відлучені поросята 6–14 тижневого віку після стресу від перегрупування або вакцинацій. Летальність становить 70 – 80%. Хворобу вперше діагностували у 1991 році в Канаді. Першою європейською країною, яка зіштовхнулася з проблемами, пов'язаними з цією інфекцією, стала Франція. PMWS є причиною значних економічних втрат свинарських господарств в усьому світі [1, 2].

Збудником інфекції є дрібний вірус, який, згідно класифікації Міжнародного комітету з таксономії, належить до родини *Circoviridae*. Він має діаметр 17 нм та містить одонитковий кільцевий ДНК-геном. Розрізняють непатогенний (PCV-1) та патогенний (PCV-2) цирковірус свиней. Останній надзвичайно стійкий до змін навколишнього середовища та розмножується у клітинах імунної системи. В організмі свиней вірус концентрується переважно в селезінці та лімфатичних вузлах. Тяжкість перебігу захворювання залежить від умов середовища, в якому перебувають тварини [2].

Зазвичай джерелом збудника інфекції є хворі та латентно інфіковані свині різних вікових груп, які виділяють вірус з фекаліями, сечею, слиною та виділеннями з носа і очей, спермою, а також існує і вертикальна передача – від свиноматки до поросяти. Також причиною інфекційного процесу може стати рання імунізація будь-якими імуностимуляторами. Інкубаційний період триває 3–4 тижні [1].

Перші клінічні прояви хвороби спостерігають на 3–4 тижні після відлучення. У свиногосподарствах з високим рівнем біобезпеки та оптимальною системою мікроклімату у поросят спостерігають кон'юнктивіти, масовий некроз кінчиків вух, погіршення апетиту, іноді анорексію, жовтушність шкіри, підвищення температури тіла, пневмонію. Окремі поросята одужують через кілька

тижнів. Проте чимало їх гине упродовж 48–72 годин після появи перших симптомів [1].

У господарствах, де погано врегульовані системи життєзабезпечення, а також на тлі мікотоксикозів, особливо змішаного типу, відмічають хронічну форму хвороби. У поросят відмічають кашель, задишку, лімфаденопатію, діарею, виразки шлунку, раптову смерть, внаслідок виснаження м'язів спостерігають кульгавість [1].

При розтині трупів виявляють збільшення лімфовузлів, селезінки, нирок, ознаки нефриту та гепатиту, іноді виразки у шлунку і кишках [3].

Діагностика часто ускладнюється через секундарні інфекції (гемофільозний полісерозит, пастерельоз тощо). Тому завжди потрібно звертати увагу на збільшення всіх лімфовузлів, особливо пахвових, які ніколи не запалюються за полісерозиту чи пастерельозу.

Попередній діагноз встановлюють на основі епізоотологічних даних, клінічних ознак та патологоанатомічних змін, а остаточний – після виявлення вірусу або вірусного антигену в тканинах або органах. На сьогодні розроблено декілька тестів, які дозволяють діагностувати захворювання до його прояву. Лабораторна діагностика хвороби полягає у дослідженні біологічного матеріалу методами ПЛР, МФА, ІФА та імуногістохімічним [1].

Найбільш специфічним є імунопероксидазний тест.

При гістологічному дослідженні відмічають руйнування лімфоцитів, втрату фолікулів В-клітинами, розширення зони Т-клітин з інфільтрацією гістіоцитів та багатоядерних синцитіальних клітин. Значну кількість антигену PCV 2 можна виявити в макрофагах.

З метою специфічної профілактики цирковірусної інфекції свиней щеплюють інактивованими вакцинами: Цирковак, Циркумвент ТМ PCV, Інгельвак Цирко ФЛЕКС, Порцилис PCV Суваксін ПЦВ 2 один [1].

У ряді господарств лише завдяки технологічним, зоотехнічним, зоогігієнічним, ветеринарним та санітарним заходам вдалося скоротити захворюваність поросят на цирковірусну інфекцію з 12–22% до одиничних випадків і досягти того, що до тримісячного віку доживає 88–92% поросят [2].

Основні заходи загальної профілактики повинні бути спрямовані на недопущення занесення збудника інфекції в стадо з неблагополучних господарств; забезпечення нормального фізіологічного статусу та високої резистентності тварин, зведення до мінімуму впливу стрес-факторів (протягів, надмірної скупченості поросят у гнізді, змішування поросят різних вікових груп [2], забезпечення відповідного санітарно-гігієнічного стану повітря та поверхонь приміщень, питної води, повноцінної годівлі якісними кормами [4] з організацією суворого контролю наявності в них мікотоксинів [2].

Список використаних джерел

1. Цирковірус (синдром мультисистемного виснаження) [Електронний ресурс]: / Режим доступу: https://vetmarket.ltd./info/disease/tsirkovirus_sindrom_multisistemnogo_visnazhennya/

191

2. Що таке цирковірус та які його супутні фактори [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://pigua.info/uk/post/technologies/cirkovirusni-infekcii-uk>.

3. Цирковірусная інфекція свиней: лікування, симптоми, причини [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://poradum.com/poradi-dlya-domu/gospodarstvo/svuni/cirkovirusnaya-infekciya-svinej-likuvannya-simptomi-prichini.html>.

4. Ветеринарне забезпечення у свинарстві [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://agro-business.com.ua/agro/suchasne-tvarynnystvo/item/8073-veterynarne-zabezpechennia-u-svynarstvi.html>.